

(розшукових) дій, які знайшли своє відображення у нововведеній главі – Главі 21. Тобто можна стверджувати про те, що законодавець таким чином зробив вагому спробу врегулювати цей інститут. Після прийняття Кримінального процесуального кодексу України розпочався доволі активний та тривалий нормотворчий процес, який покликаний на правове врегулювання, узгодження та забезпечення пристосування самого ж кодексу та інституту негласних слідчих дій з іншими нормативно-правовими актами.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 9-10. – № 11-12. – № 13. – Ст. 88.
2. Лопушанский Ф.А. Совершенствование уголовно-процессуального законодательства и охрана прав личности / Лопушанский Ф.А., Чангули В.В., Михеенко М.М., Петрухин И.Л. – К.: (видавництво), 1983. – 365 с.
3. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
4. Узагальнення судової практики розгляду клопотань про дозвіл на проведення негласних слідчих (розшукових) дій слідчим суддею [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kia.court.gov.ua/sud2690/uzah/2/>

Кручок А.Б.

юрисконсульт,

Івано-Франківський краєзнавчий музей

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Однією з складових успішного реформування країни в умовах війни, відсутності фінансів, часу та народного «кредиту довіри» до влади є системна загальнодержавна політика боротьби з корупцією. Явище корупції нерозривно зв'язано з суспільством, яке будучи його першоосовною, має великий запит щодо подолання та контролю за рівнем корупції. На жаль, повністю подолати це явище досить важко, але зменшення проявів корупції дозволить країні перебудувати діючий порядок взаємовідносин в органах державної влади та суспільстві загалом.

Результати проведенного дослідження антикорупційною неурядовою організацією Transparency International щодо Індексу сприйняття корупції (Corruption Perceptions Index) у світі за 2014 рік продемонстрували катастрофічне становище в Україні, яка набрала 26 балів зі 100 можливих і зайняла 142 місце зі 174 позицій [1, с. 3]. Аналогічні показники продемонструвала Уганда і Коморські острови, а Російська федерація, Нігерія, Киргизстан, Іран, Камерун показали кращий результат. До речі Сінгапур, який є орієнтиром України в проведенні антикорупційної політики зайняв у вищезгаданому рейтингу 7 місце з 84 балами [1, с. 1].

За рівнем інвестиційної привабливості, який щокварталу визначається Європейською бізнес асоціацією (ЄБА), Україна у 2013 року отримала 1,81 бала за 5-бальною шкалою. До прикладу, у 2012 році цей показник складав 2,18, а 2011 року – 2,19 бала [2, с. 1]. Одним із критеріїв формування даної оцінки є не лише легкість ведення бізнесу та залучення інвестицій, але й рівень корупції в державній сфері.

Конвенція ООН проти корупції, до якої приєдналась і Україна, передбачає створення державами-учасницями спеціально уповноваженого органу (органів) щодо протидії корупції, проведення і реалізацію відповідної політики [2, с. 1]. На виконання даної конвенції було прийнято Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки», в якому фактично визнано неефективність роботи антикорупційного законодавства (попередніх законів, стратегій, указів Президента України) та органів (Національний антикорупційний комітет, Міністерство юстиції України, Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики) [3, с. 4]. Здійснення антикорупційної політики лише центральними органами виконавчої влади продемонструвало відсутність результатів та реальних змін у владі та суспільстві, а кримінальне переслідування корупціонерів органами внутрішніх справ та служби безпеки не було повним та всеохопним.

Національне антикорупційне бюро України є новим правоохоронним органом, створення якого покликане забезпечувати виконання антикорупційної політики шляхом попередження, розслідування та розкриття корупційних правопорушень. Модель українського антикорупційного бюро запозичена з досвіду країн, де успішно діють аналогічні органи і дуже схожа на сінгапурську, в якій формування антикорупційних органів здійснюється президентом, а на працівників накладено багато обмежень і заборон як в роботі, так і в позаробочий час. Однак місто-держава Сінгапур попри успіхи в боротьбі з корупцією і перетворення на один із світових фінансових центрів не йде в порівняння до України, яка переважає його за чисельністю управлінського апарату, територією країни, де центру не так просто контролювати регіони.

Проведення конкурсу на заміщення посади Директора Національного антикорупційного бюро України покладено на конкурсну комісію відповідно до статті 7 Закону України «Про національне антикорупційне бюро України». Її складають 9 членів, на призначення яких по три квоти мають Президент України, Кабінет Міністрів України та Верховна Рада України. Конкурсна комісія повинна обрати трьох кандидатів на розгляд Президенту України для визначення одного [5, с. 2]. Однак ні вказана стаття, ні Закон загалом не передбачають на який строк обираються члени Конкурсної комісії, порядок їх роботи після обрання Директора бюро, оплата їх діяльності та гарантії їх діяльності, порядок звільнення чи відкликання члена комісії. Ці нерегульовані законом аспекти безперечно можуть впливати на якість роботи конкурсної комісії і є слабкою стороною даного Закону.

Щодо уникнення конфлікту інтересів варто звернути увагу на досвід Латвії де є окремий Закон «Про попередження конфлікту інтересів в

діяльності державних посадових осіб», який діє як на працівників латвійського Бюро по запобіганню і протидії корупції так і на весь чиновницький апарат країни. Незважаючи на те, що Законом України «Про запобігання корупції» частково вирішується питання конфлікту інтересів [4, с. 3-4], прийняття окремого закону повинно вирішити такі важливі питання як обмеження та заборони щодо суміщення посади державного чиновника з іншими видами діяльності, обмеження комерційної діяльності та джерел доходів, порядок прийняття подарунків, пожертв та добровільних внесків, обмеження в розпорядженні державним майном та використання службової інформації, етичні засади діяльності, подання декларацій про майно та доходи з їх подальшим опублікуванням, роль громадського контролю у виявленні порушень закону зі сторони чиновників тощо.

Щодо структури Національного антикорупційного бюро, то Закон покладає повноваження щодо її визначення на Директора. Важливо розуміти, що від структури центрального та територіальних управлінь залежить якість, оперативність та всеохопність роботи. Тому варто в структурі Бюро виокремити два ключові напрямки: 1) щодо боротьби з корупцією; 2) щодо запобігання корупції. Обов'язково повинен бути спеціаліст із внутрішнього аудиту, результати роботи якого повинні щорічно зіставлятися з проведеним зовнішнім аудитом роботи Бюро.

Одним зі слабких сторін Закону є відсутність у Національного антикорупційного бюро повноважень щодо контролю, перевірки та кримінального преслідування порушень фінансування політичних партій. Такі повноваження наявні у всіх аналогічних іноземних антикорупційних інституцій (Сінгапур, Латвія, Польща, Грузія), робота яких успішно відзначається міжнародними організаціями. Не є секретом, що політичні партії в Україні являються достатньо закритими фінансовими проектами, які не представляють інтереси та політичну волю своїх виборців, натомість прощовхують і лобіюють інтереси тіньових інвесторів, часто нерезидентів, та є інструментом незаконного збагачення, відмивання доходів, та кар'єрного просування по державній вертикалі осіб із сумнівною репутацією. Наявність повноважень контролю над фінансуванням політичних партій звісно наштовхує на думку про імовірні зловживання влади щодо усунення політичних конкурентів, однак унеможливленням цього має стати система стримувань та противаг, основою якої стане громадський та парламентський контроль за діяльністю Бюро.

Відповідно до статті 31 Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» при Бюро діє Рада громадського контролю чисельністю 15 осіб. Закон передбачає, що положення про Раду громадського контролю та порядок її формування затверджуються Президентом України [5, с. 2], однак така норма звужує участь громадянського суспільства у роботі Бюро. Пропонуємо, щоб громадські організації, які здійснюють антикорупційний моніторинг та зареєстровані в законному порядку, були залучені до розроблення та обговорення положення, яке потім подається для затвердження Президенту. Також Закон не передбачає вимог до членів Ради,

що може негативно вплинути на її роботи, та стати предметом політичних торгів, які не відповідають інтересам суспільства.

Важливо, щоб Національне антикорупційне бюро стало не лише антагоністом корупції декларативно, але і практично, а показниками його успішної діяльності мають стати не відзнаки вищого керівництва держави, а надходження в економіку внутрішніх та зовнішніх інвестицій, зростання макроекономічних показників України, відкритість та легкість ведення бізнесу, прозорість діяльності державних органів, якісно новий рівень роботи чиновників та проходження ними державної служби, скорочення та оптимізація бюрократичних процедур, якість і доступність адміністративних послуг.

Список використаних джерел:

1. Глобальна порівняльна таблиця Індексу сприйняття корупції [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ti-ukraine.org/corruption-perceptions-index-2014/global-table.html>.

2. Індекс інвестиційної привабливості рекордно впав. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.unian.ua/society/865338-indeks-investitsiynoji-privablivosti-ukrajini-rekordno-vprav.html>.

3. Конвенція ООН проти корупції від 31.10.2003 р. / підп. від імені України 11.12.2003 р., ратифік. 18.10.2006 р., набрала чинності для України 01.01.2010 р. // Офіційний вісник України. – 2010. – № 10. – Ст. 506.

3. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014 – 2017 роки: Закон України від 14 жовтня 2014 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1699-18>.

4. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.

5. Про національне антикорупційне бюро: Закон України від 14 жовтня 2014 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>.

Лисишина В.І.

студентка,

Національний університет

«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ НА ЗАМОВЛЕННЯ

Найбільш небезпечним та негативним соціальним явищем сьогодення є вбивства, вчинені на замовлення. Цей вид злочину вирізняється від інших своєю наглістю, безпринципністю, ігноруванням як етичних, так і соціальних устоїв цивілізованого світу, спричиняє тяжкі, непоправимі наслідки, такі як: смерть та різного ступеню тілесні ушкодження у випадку, якщо злочин не було доведено до кінця з причин, що не залежали від волі винного. Щоб запобігти поширенню цього явища, мінімізувати його вплив та розвиток, – оскільки, враховуючи специфіку, знищити його «на кореню» буде не